

RAUHANJUMALATTA-RELLE.

SELMA LAGERLÖF.

(Julaistu äskettäin eräässä tanskalaisessa lehdessä.)

Suree jumalatar rauhan, tuska sydänjuurtaan kalvaa: hältä armaan lapsen ryösti sodan häijy noita-akka vaihtoi lapset, seittiin jätti oman pennun, rannan, ruman, vihamielen, kissakynnen, verta, sotaa janoovaisen. Kadonnuttaan äiti itkee.

Kaks' on tietä edessäsi: jätä oman onnen varaan noidan lapsi, tielle heitä kuritonna kasvamahan kera pahan perintönsä kunnes täyden mitan täyttää, taikka rinnoillesi nosta! Lämmin aina rinta äidin.

Ethän vihata voi sinä. Hyväilet herjan lasta, kesytät sen lempydedellä, kylvät rakkautta, rauhaa, kunnes ilveskatse katoo. Kulta-aamun auetessa silloin säteilevät silmäs kohtaa silmät yhtä kirikkaat, — laulattelet omaa lastas! Suoment. Johannes Gebhard.

Vaellukset

(Osa Nikolai Oligerin kertomuksesta) Venäjän kielestä suom. K. Parkkonen.

Pehmeällä, helisevällä kuhinalla hiljaa helluivat puiston sähköilydyt, pitkissä langoissa. Ja alhaalla käytävän hiekalla heiluivat ja huojuivat ohikulkevien varjot kuin humalassa.

Naisia, paljon naisia, sekä heitä seuraavia miehiä. On myöskin joukossa lapsia. Muutamat heistä olivat kuin puhdas, kedon kukka, sattumalta kasvanut suossa. He kulkevat äitiensä taluttamina, tarkasti seuraten silmillään kaikkea ympärillensä, ymmärtämättä kuitenkaan tarkemmin näkemäänsä.

Mutta kaupungin väestön öinen liikehtiminen on mielenkiintoista, niin kirjavaa.....

Muutamat lapsista ovat unisia mutta he riippuvat lujasti heitä ohjaavassa kädessä ja vakavasti astuvat edelleen, silloin kun ihmistulva käy sakeammaksi ja uhkaa viedä heidät mukanaan.

Äidit ylpinä ja mahtavina kun kamelit astuskelevat ja vertailevat itseään toisiin ja antavat jokaiselle oman arvostelunsa. Katsokaa, arvoitelkaa ja seurakkaa kaikkea tarkkaavaisuudella niinkuin teidän lapsuksenne tekevät, joita te perässänne vedätte tyhjän itserakkauden sokaisemina, sillä täällä on vielä muitakin lapsia joita teidän pitäisi tarkastella vieläkin suuremmalla huolellisuudella.

Minua lähestyy noin kahdentoista vuotias tyttönen, jonka hattu on niin suuri, että näyttää aivan siltä kuin se olisi juuri otettu aikuisen päästä. Hänen pukimensa ei ole ollenkaan sopusuhteessa tuon hatun kanssa: lyhyt päällysnuttu, englantilaiset, polven alapuolelle ulottuvat sukut, leveät, pyöreäkärkiset lapsen kengät.

Tyttö seisahduttaa lähelle minua että hänen vaatteensa hivelevät minun polviini. Itsepintaisesti hän katsoo minuun. Hänen silmiensä ympärille on laskeutunut tumma vihertävä varjo ja ylähuulensa kohottautuu paljastaen huonopuoleiset hampaat. Hetkisen tarkasteltuaan minua, tyttö tekee keveän pään liikkeen, aivan kuin pyytäisi minua nousemaan. Minä myöskin katson häneen vaijeten. Hän kysyy matalalla rintäänänellä johon tahtomatta sekaantuu paljon eläneen naisen metkuja: — Sallitteko minun istahtaa?

Penkin toinen pää on vapaa ja minä vastaan: — Olkaa hyvä.

Tyttö istahtaa, järjestää pukuun niin että se näyttää somemmalta, mutta ei voi — tai ei tahdo — peittää paljaita, kylmästä siniseksi muutuneita polviaan. Jonkun aikaa me olemme vaiti ja sitten taas tyttö ensimmäisenä alkaa puhumaan, tyytyväisenä vaitoloomme. — Kaunis ilma on tänään, mutta hiukan kylmä.

— Siltäkö teistä tuntuu? Mutta minä luulen että te olette puettu liian ohkasesti.

— Mutta täytyyhän pukeutua niin kuin kuuluu. Se on totta, minulla on kylmä, katsokaa ihoni on aivan "kananlihalla." Olisipa hyvä saada nyt hiukan lämmittellä. Huonosti teeskennellyllä riivoudella ja silmissään selvästi kuvastuvalle tuskalla hän odottaa vastausta. Odotettuaan turhaan hän jatkaa: — Vaikkapa sillinen teetä todellakin..... pienen konjakkiryypyn kanssa. Sellainen lämmittää hyvin. Ja Sitteen..... sitten voisi valkua hiukan huviteita, eikö?

Ohi kulkee leveälant. nainen kapeassa muotihameessaan joka verhoon tiukasti hänen ruumistaan. Näinen taluttaa pientä tyttöään, jonka päässä on pieni ulosommeltu, hullunkurinen hattu. Hän on puettu aivan kun viulunsoittajatar rumanlalaisessa orkesterissa. Lapsi koittaa avata silmiänsä suuremmiksi ja tepastelee kiireemmin pienillä jaloillaan koettuaan pysytellä äitinsä rinnalla, äidin, joka ylpellee kohtunsa siunatulla hedelmällä.

— Rouva, sanon minä kohteliaasti, nouston ja kohottaen hattua, tekö olette kadottaneet tämän lapsen?

— Minä osoitan vierilläni istuvaa tyttöä. Nainen pysähtyy hämmästyneenä ja nostaa silmiinsä silmälasinsa.

— Mitä te tahdotte?

— Tämä tyttö tässä..... te olette äiti ja ajattelin että ehkä te olette kadottaneet hänet.

Leveät lanteet värähtivät mielenkuohusta tuikan hameen alla. Ja kiireesti kuin myrskyn takaa-ajama hän rientää pois yhdessä lapsensa kanssa pois sen luota, joka ehkä näytti hänen silmissään hävettömältä humalaiselta. Minun naapurini nauraa röhöttää äänekkäästi.

— Olette aika vetiikka..... Näes kuinka hän juoksee pois.

Hän lähestyy minua vieläkin lähemmäksi ja tarkoittaa satuttaa jalkaani kenkänsä leveällä kärjellä, joka ei yletä maahan.

— Kuinkas on sitten? Te ette halua hiukan huviteita, herra?

Tyttö on kärsimätön, hän on väsynyt, kylmettynyt ja sitä paitsi hän on ansion tarpeessa. Nyt on niin paljon tarjousta ja niin vähän kysyntää — hän selittää: — Tämähän tulisi maksamaan teille aivan mitättömän vähän. Ja jos te haluatte niin minä..... No, kuinka paljo te voitte?

...Hän lopettaa huomautuksen varovaisella kuiskauksella ja katsoo minua suoraan silmiin, vaikka kaikista irstaisin aikuinen nainenkin lausussaan nämä sanat varmaankin kääntäisi kasvonsa toisalle. Ja jos tämän tyttösen ei olisi tarvinnut peljätä poliisia, olisi hän lausunut nämä sanat yhtä äänekkäästi kuin puhuesaan kaunista ilmaa tai teelasista. Hän oli tullut irstaiseksi jo siinä iässä jolloin lapsi ei käsittä mikään rikos.

Ja itse asiassa tähän astisessa rikollisuudessaan hän on vähemmän rikollinen kuin yksikään meistä miehistä, ja vähemmän kuin joku niistä äideistä, jotka kulkevat täällä penkoineensa. Hän ei ole maistanut tiedon puusta eikä hänen siis tarvinnut peitellä häpeäänsä viikunan lehdeillä. Minä en tiedä kuinka kuluu tämä tämän ilan ja jos minä hyväksyisin tytön ehdottaman tarjouksen, ei hän tämän kautta tulisi hituistaan rikollisemmäksi, saaden ansikensa. Mutta minä näen hänessä vaan

lapsen eikä siis hienoimmatkaan lupaukset houkuttele minua. Mielen tekisi vaan ottaa hänet syllyni, lämmittää ja tuudittaa, ja sitten nukkuneena asettaa hänet mukavalle, lämpimälle vuoteelle, peittää untuvapeitolla niinkuin minua itseäni ollen peitelty joskus ennen vanhaan. Tahdotoin istua hänen päänpielustallaan ja katsoa kun hän nukkuu autuaallisesti ja tyyneesti ja ehkäpä hiukan itkisikin. Ei hän kukaan näkisi niitä kyyneleitä.

— Mutta jos ei se teitä miellytä, sanoo tyttö itsepintaisesti, niin voinhan tehdä kaiken niinkuin te tahdotte..... Minä voin kaiken — kaiken..... Jos te olette halukas vuokraamaan Karfunkelilta numeron, niin ei ole tarpeellista ottaa edes ajurikaan. Kaikkiaan vaan kolme kadun valia.

— Kutenka paljon? — Minkä vaan annatte, rakkaani. No, voittehan viisi.....?

— Liian paljon. Mutta samapa tuo katso minuun salaamattomalla kauhuilla. Poloinen, hän ei koskaan tee onnistunutta teppua.

— Liian paljon. Mutta samapa tuo Minä otan taskustani kolmenruplan setelin sekä kaksi hopea rahaa.

Tyttö siirtää käteni ja katsoo jonkin kauvemmaksi.

— Ei juuri nyt. Mieluummin sitten siellä paikalla.....

— Ei tule olemaan minkäänlaista "sitten." Ota rahasi ja mene tiehesi. Tyttö ei näy ymmärtävän tarkoin ja sitä paitsi hänen huomiensa on kiintynyt jonnekin muualle, sivuun. Seuraan hänen katseensa suuntaa, vaan en näe mitään kummallista, paitsi mummon, joka on kääriytynyt isoon villamaton tapaiseen liinaan. Hän hilpi hiljaa tuolla puolen puiston verkkoiდან.

— Mene, minä en tarvitse sinua enään.

Melkein väkisten minä työnnän rahan hänen kuituneeseen pieneen kätösesä ja työnnän häntä pois luotani niinkuin vanhan, hiaksi tunkelevan koiran. Hän poistuu kiittävästi tai katsomatta. Hänen vaalea lenkinsä on helppo erottaa valoyhtyen pitkän jonon keskellä. Minä vain seurata häntä katseellani aivan puiston päähän asti. Kun hän kääntyy sivuportista mennäkseen poikkikadulle minä nousem kiireesti ja menen samaan suuntaan, tietämättä itsekään miksi. Tultuani kadulle pyysyttelen varjossa ja astum kuulumatomasti.

Mummo suurine liinoineen odottaa nojautuneena suurta pylvästä vastaan. Tyttö lähestyy häntä, he keskuskelevat kiireesti valhtaan jonkun sanan, mummo kiukkuisesti ja tyttö puolustellen itseään. Mummon musta käsi haparoi tyttösen vaalealla puulla, sitten kahisee paperiraha ja helisee kaksi hopeaista ruplaa. Tyttö palaa takaisin puistoon ja minä tuskin ehdin ottaa pari askelta sivuun ettei hän minua huomaisi. Hänen huulensa ovat lujasti yhteen puristatut ja silmissään loistaa vihan tuli, ja kylmä epätoivo. Silloin menen jalkojani äänekkäästi kopistellen ja keppiäni heilutellen mummon luo. Hän kääriytyy liinaansa ja pakenee yhä niinkuin hämmätön rotta. Minun täytyy ottaa aivan isoja askeleita pyyskäseni perässä. Näin me juoksemme muutaman kadunvälin ja minä seuraan mummoa kuin olisin hänen varjonsa. Minä en puhu hänelle mitään, enkä koeta jäädä pois ja tämä nähtävästi synnyttää hänessä ennakkoluuloista kauhua. Näkyy kuinka hänen jalkansa alkavat väistää ja huojua, mutta hän ei anna perään Koukistuneena ja kumarassa melkein maata vasten, hän kulkee yhä niin tiukan ison liinaansa liepeet lakasevat käytävää. Lopulla minä ajan hänet kadun päähän joka päättyy jyrkästi laskeutuen syvälle alas, sieltä kulki kaupungin toiseen päähän. Ympäristöllä on vain synkkiä aitoja ja

SYKSYN TULLEN.

Kirj. FANNI VIRTANEN.

Syksy saapuu, luonto kuolee, Lehdet puista varisee. Lintunenkä pieni huokaa, Kylmä on, ei löydy ruokaa.

Syksyn tullen kukkanenkä Päänsä painaa, lakastuu. Halla saapuu huurtehin, Loisto luonnon surkastuu.

Syksyn tullen mieli musta Inehmonkin, sydän itkee Kaihoellen lohdutusta, Joka tuskan poies kitkee.

Syksyn tullen mieron lapset Viluissansa värjöttää, Lumituiskuun pimeällä Eksyy, kuolee myrsky säällä.

Syksyn tullen kesän maille Muuttaa onnen lapset nuo, Jotka elä ätoisten työstä, Eikä elo huolta tuo.

Vapaina kuin kesän keijut He seven maille matkaavat. — Orja raukat raadannassa, Kultaa heille takovat.

Työläis orjan oikapailla On onnen lasten kanto-tuoli, Raatajien sydämehen Heilt' on jäänyt leipähuoli.

Liity taistoon työläis orja Sortajias vastahan! Itse työsi heelmät korjaa — Siihen sulla on oikeus.

Vallan ohjat työläisille Yhteis voimin voitetaan, Silloin iki kesän maille Saa mieron lapset asustaa.

melkein ikkunattomia seinä. Mummo nojautuu aittaa vasten ja käärii liinaansa rinnalleen.

— Minkä tähden tarvitsee kiduttaa vanhaa mummoa? Minä rupean huutamaan apua..... Mitä? Hän luulee minua salapoliksi ja esittää ilveilyä joka ei taitaisi lastakaan peittää. Pelko tekee hänet tyhmäksi.

— Ei toimita huutaa, noita, jos minä tahdon, minä voin kuristaa sinut ennenkuin kukaan ehdi kuulla sinun vinguntaasi. Seiso rauhallisena, sinä et pakene.

— Onkohan liian vähän oikeita rosvoja — kun tekin hyökkäätte naispoloisten kimppuun? Jos te tahdotte, herra agentti, minä voin näyttää teille oikean asian. Mutta mikä hyöty on teille mummosta? Te luultavasti olette vastikään palkkakunnalle saapuneet, herra agentti, koska minä en ole vielä enemmän nähnyt Teidän ihania kasvojanne..... Ja minä vanhus, tiedän paljon. Minä voin näyttää teille oikean tytön.....

— Odota, noita! Sinä tienasit juuri nyt liian paljon. Minä en antanut sinulle, vaan tyttöselle — ja minä luotin että hän jotain siitä jättää itselleen, mutta sinä olet ryöstänyt kaiken aivan viimeistä hopeikkaa myöten. Minä näin sen. Paperi ja kaksi hopeaista — se on liian paljon. Sinun täytyy palauttaa minulle paperi.

Saadon vakuutuksen siitä etten minä ole salapoliksi, vanhus yhtäkkiä tuntee reipastuvansa. Hän oikasee hiukan kyytyriänsä ja levittää liinaansa, että kädet saisivat vapautta. Eiköhän aijo käydä käsikähmään?

— Armollinen herra, ah, armollinen herra..... No; jos te olette se sama, joka palkitsi minun Susjikan, niin se on synti teille jos te nyt loukkaatte minua..... Ja kukapa on syyllinen siihen jos ette te menneet sinne minne Susjika teitä kutsui, vaan niin tuosta annoitte hänelle rahaa? Jos herra voi noin vaan antaa rahaa, niin se tietää, että hän on rikas herra. Ja mitä teidän paperinne merkitsee van-

(Jatkoa kolmannella sivulla)